

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Медіаграмотність та інформаційна гігієна

Освітня програма «Журналістика»

Спеціальність «Журналістика»

Галузь знань 06 «Журналістика»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31 серпня” 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

Загальна інформація

Назва дисципліни	Медіаграмотність та інформаційна гігієна
Освітня програма	Журналістика
Спеціальність	Журналістика
Галузь знань	Журналістика
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	4 курс/ 7 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 34 Практичні заняття – 56 год. Самостійна робота – 180 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro

1. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Забезпечення підготовки фахівців у сфері журналістики, які володіють глибокими знаннями про інструментарій маніпулювання в інформаційному просторі, теорії та практики розпізнавання та боротьби з маніпуляціями, фейками, новітніми технологіями створення фейків та здатні критично сприймати інформацію, сформувати здатність випускника розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сучасному інформаційному просторі.

Компетентності

Загальні компетенції

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;

Фахові компетентності:

СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;

Програмні результати навчання

ПР 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.

ПР 06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

2. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Медіаграмотність як навчальна дисципліна. Роль медіаграмотності у суспільстві. Медіаграмотність для журналістів.	- Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа	Питання
2	Тема 2. Поняття інформаційного простору та інформаційної гігієни. Правила інформаційної гігієни. Інформаційна бульбашка	- Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології	Питання
3	Тема 3. Інформація та мас-медіа. Стандарти журналістики і медіаграмотність. Факти та судження	- Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції	Питання
4	Тема 4. Вплив на аудиторію медіа. Чинники сприйняття інформації. Медіавласність.	- Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції	Питання
5	Тема 5. Інформування, маніпуляції та пропаганда. Соціальна реклама, PR, реклама. Маркери пропаганди	- Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції	Питання
6	Тема 6. Джинса та її ознаки	- Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології	Питання, аналіз ЗМІ
7	Тема 7. Маркери маніпуляцій. Поняття про фейк. Маніпуляції на телебачення, в друкованих ЗМІ, соцмережах	- Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології	Онлайн курси

8	Тема 8. Маніпуляції з новинами.	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції 	Онлайн курси
9	Тема 9. Маніпуляції з фото, відео та заголовками. Діпфейк	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології 	Онлайн курси
10	Тема 10. Типи сучасних фейків	<ul style="list-style-type: none"> - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології 	Онлайн курси
11	Тема 11. Фейки про Covid-19	<ul style="list-style-type: none"> - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології 	Питання
12	Тема 12. Боти. Тролі. Фейкові акаунти	<ul style="list-style-type: none"> - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології 	Онлайн курси
13	Тема 13. Поняття про персональні дані	<ul style="list-style-type: none"> - Застосовує міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності 	Питання
14	Тема 14. Маніпуляції під час виборчої кампанії	<ul style="list-style-type: none"> - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Працює зі статистичною та соціологічною інформацією, вивчає суспільні проблеми соціологічними методами, з використанням елементів економічного аналізу - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології 	Питання
15	Тема 15. Фактчекінг	<ul style="list-style-type: none"> - Використовує системні знання і сучасні методи впливу мас-медіа - Працює зі статистичною та соціологічною інформацією, вивчає суспільні проблеми соціологічними методами, з використанням елементів економічного аналізу - Застосовує знання про сучасні комунікативні технології 	Онлайн курси
16	Тема 16. Мова ворожнечі	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції - Застосовує міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності 	Питання
17	Тема 17. Гендерна рівність і стереотипи.	<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечує суспільство якісною щодо змісту, форми та впливу мас-медійної продукції - Застосовує міжнародні журналістські стандарти, принципи журналістської етики, національні етичні норми, етикетні правила на різних етапах професійної діяльності 	Питання

3. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	50
індивідуальні завдання	30
Контрольна робота	20
Залік	
Максимальна кількість балів	100

4. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя		5	5	5	5	5	5	5		5	5		5					
Індивідуальні Завдання						10			10			10						
Контрольна													20					
Залік																		
Всього за тиж-нь																		100
																		100

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютерна техніка
Література:	
Основна	
<ol style="list-style-type: none"> Навчально-методичні матеріали проекту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність». Київ : IREX в Україні, 2019–2020. Наумук І.М., Коноваленко Т.В., Акулова Н.Ю. Екологія інфомедійного простору : навчально-методичний посібник. Мелітополь : ММД, 2021. 84 с. Інфомедійна грамотність онлайн: посібник для тренера / за заг. ред. Тараненко О. / Розроблено в рамках проекту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». Київ : IREX, 2021. 400 с Тексти до аудіословника «Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів». Колектив авторів. Відп. ред. та упоряд. Будівська Г., Дуцик Д., Тараненко О. Київ: IREX, 2022 Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізоловатися від правди. Навчальний посібник / Волошенюк О. (розділ 2, 3, 5), Дегтярьова Г. (розділ 2), Каліберда М. (розділ 1), Мокрогуз О. (розділ 3), Потапова В. (розділ 4), Шаламов Р. (розділ 1) / За редакцією Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. — Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. – 68 с. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с. 	
Інформаційні ресурси	
https://www.aup.com.ua – платформа медіаосвіта на сайті Академії української преси https://examenarium.sumdu.edu.ua/promo/program/135 - відеолекцій з медіаграмотності	

Національний проєкт з медіаграмотності Міністерства ...

<https://filter.mkip.gov.ua>

Онлайн-курс - Very Verified

<https://verified.ed-era.com/ua>

Інформаційна гігієна. Як розпізнати брехню в соцмережах, в інтернеті та на телебаченні

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IH101+2021_T3/about

Інформаційна гігієна під час війни [https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-](https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IHWAR101+2022_T2/about)

[v1:Prometheus+IHWAR101+2022_T2/about](https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+IHWAR101+2022_T2/about)

Медіаграмотність: практичні навички [https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-](https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about)

[v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about](https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA102+2018_T3/about)

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра журналістики, вул. Шевченка, 57 https://kjourn.pnu.edu.ua kaf_journ.pnu.edu.ua
Викладач (і)	Копистинська Ірина Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики
Контактна інформація викладача	iryna.kopystunska@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Пропуски занять (відпрацювання)	пропущені практичні заняття не відпрацьовуються
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	За виконане завдання пізніше встановленого терміну знижується оцінка на 1 бал
Невідповідна поведінка під час заняття	Не толерується
Додаткові бали	Не передбачені
Неформальна освіта	Передбачене проходження курсів на відкритих освітніх платформах

Викладач _____ Копистинська І. М.